

Форма № Н - 3.04у

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут механічної інженерії, транспорту
та природничих наук
Кафедра цивільної безпеки, охорони праці, геодезії та землеустрою
Кафедра здоров'я людини та фізичної культури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

Віктор КОСТІН

“ 18 ” 09 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК-5 БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

освітній ступінь «Бакалавр»
спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

КРЕМЕНЧУК 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 227 – «Фізична терапія, ерготерапія» та відповідних нормативних документів

Робочу програму розробили: доц. каф. ЦБГЗ, к. т. н. _____

Ольга ЧЕНЧЕВА
Сергій СУКАЧ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри цивільної безпеки, охорони праці, геодезії та землеустрою,
протокол № від «1» 09. 2021 р.

Завідувач кафедри _____

Сергій СУКАЧ

Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 227 – «Фізична терапія, ерготерапія»

Протокол від 18.09 2021 року № 2

Голова _____

(О. І. Антонова)
(прізвище та ініціали)

© КрНУ, 2021 рік
© доц. Ченчева О. О., 2021 рік,
проф. Сукач С. 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3,0	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Напрямок підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Обов'язкова	
Модулів 1	Спеціальність (професійне спрямування): 227 – «Фізична терапія, ерготерапія»	Рік підготовки: (курс)	
Змістових модулів 2		II-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		4-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 2,4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	14 год.	-
		Практичні, семінарські	
		16 год.	-
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		60 год.	-
		Вид контролю: диф. залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5

для заочної форми навчання – 0

* 1 кредит = 30 год.

Кількість кредитів = $\frac{\text{загальна кількість годин}}{30}$

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблення знань у процесі вивчення дисципліни та набуття компетенцій згідно освітньо-кваліфікаційної програми за фахом.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є опанування знаннями організаційно-правових заходів забезпечення безпечної життєдіяльності та запобігання надзвичайним ситуаціям і ліквідації їх наслідків; оволодіти вміннями оцінювати ступінь безпеки промислового середовища, проводити моніторинг небезпечних виробничих факторів і ситуацій; знати правові основи у галузі охорони праці, цивільного захисту і охорони праці, обґрунтування критеріїв прийнятого (допустимого) ризику, організація та надання домедичної допомоги.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні і фахові компетентності:

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

ФК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

Відповідно до освітньої програми вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких **програмних результатів навчання:**

ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

За результатами навчання студент повинен **знати** :

– сучасні проблеми та головні завдання безпеки життєдіяльності та охорони праці; організаційно-правові заходи забезпечення безпеки життєдіяльності та охорони праці в охороні здоров'я;

– види потенційних небезпек, класифікація небезпек;

- сутність Концепції прийняттого (допустимого) ризику, методи визначення ризику;
- головні характеристики мікрокліматичних показників робочих приміщень;
- характеристику, класифікацію та номенклатуру шкідливих чинників небезпек в охороні здоров'я;
- основи надання першої допомоги;
- основи пожежної безпеки на робочому місці;
- засоби індивідуального та колективного захисту;

уміти :

- оцінювати середовище перебування щодо особистісної безпеки;
- здійснювати статистичне оцінювання небезпечних і шкідливих чинників для життя людини;
- здійснювати оцінювання сумарного індивідуального ризику людини та його складових;
- проводити професійний відбір і професійну орієнтацію;
- застосовувати засоби індивідуального та колективного захисту;
- надавати першу допомогу постраждалим;
- дотримуватися правил пожежної безпеки та використовувати первинні засоби пожежогасіння;

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3,0 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності

Т 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Предмет, метод, принципи та завдання безпеки життєдіяльності як навчальної дисципліни. Поняття та ознаки безпеки життєдіяльності. Поняття небезпеки та її характеристика. Таксономія небезпек. Класифікація надзвичайних ситуацій. Джерела небезпеки та шкідливі фактори.

Т 2. Нормативно-правове регулювання безпеки життєдіяльності. Конституційні засади безпеки життєдіяльності. Система національного законодавства з безпеки життєдіяльності. Міжнародне законодавство в галузі безпеки життєдіяльності. Закон України про охорону праці.

Т 3. Мікрокліматичні показники виробничих приміщень. Температура і вологість робочого місця. Освітленість. Шум. Нормування показників мікроклімату робочого місця.

Т 4. Травматизм на робочому місці. Основні групи причин виробничого травматизму і професійної захворюваності. Організаційні і технічні заходи

профілактики виробничого травматизму. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.

Т 5. Основи евакуації постраждалого при надзвичайній ситуації. Перша домедична допомога. Вивільнення потерпілого. Транспортування постраждалого. Прийоми та способи іммобілізації.

Змістовий модуль 2. Охорона праці

Т 6. Засоби індивідуального та колективного захисту. Захисні споруди: класифікація та їх призначення. Засоби індивідуального захисту від небезпечних та вражаючих факторів.

Т 7. Пожежна безпека. Класифікація пожеж. Причини та небезпечні чинники пожежі. Антропогенні пожежі. Методи та способи запобігання виникнення пожежі. Первинні засоби пожежогасіння. Системи пожежного оповіщення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)			
	усього	у тому числі		
		лк	п.з.	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності				
Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	12	2	2	8
Тема 2. Нормативно-правове регулювання безпеки життєдіяльності	12	2	2	8
Тема 3. Мікрокліматичні показники виробничих приміщень.	18	2	4	12
Тема 4. Травматизм на робочому місці.	12	2	2	8
Тема 5. Перша домедична допомога при надзвичайній ситуації	12	2	2	8
Разом за змістовим модулем 1	56	10	12	44
Змістовий модуль 2. Охорона праці				
Тема 6. Засоби індивідуального та колективного захисту	8	2	–	6
Тема 7. Пожежна безпека.	16	2	4	10
Разом за змістовим модулем 2	24	4	4	16
Усього годин	90	14	16	60

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (д/з ф.н.)
1	Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови ймовірно-логічних моделей виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій	2
2	Визначення ризику розвитку професійних захворювань та виникнення надзвичайних ситуацій	2
3	Екологічні проблеми, пов'язані із забрудненням атмосфери. Забруднення атмосфери аерозолями та його вплив на здоров'я людини	2
4	Стани втоми і стресу	2
5	Професійний відбір і професійна орієнтація	2
6	Оцінювання захисних споруд	2
7	Загальні принципи евакуації постраждалих, домедична допомога	2
8	Дослідження правових та організаційних основ законодавства України з охорони праці	2
Усього годин		16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек. Методологічні підходи до визначення ризику.	8
2	Природні та соціальні загрози, характер їх проявів та наслідки	8
3	Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах..	12
4	Управління силами та засобами цивільного захисту під час надзвичайних ситуацій. Соціальна та екологічна безпека життєдіяльності Домедична допомога.	8
5	Перша домедична допомога при надзвичайній ситуації	8
6	Правові основи охорони праці	6
7	Шкідливі та небезпечні умови праці	10

Усього годин	60
---------------------	-----------

7. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративні методи (унаочнені розповідь, пояснення); репродуктивні (опитування, тестування, розв'язування задач); проблемного викладу (написання рефератів); частково-пошукові методи (проектна діяльність, виконання практичних завдань, що дозволяють отримати актуальний, практично значущий результат)).

8. Методи контролю

Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль здійснюється на кожному занятті в межах змістового модулю, має навчальний характер, може проводитися в формі опитування, виконання практичних, тестових завдань.

Проміжний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістових модулів та передбачає виконання студентами завдань для модульного контролю.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Види занять	Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2			Сума
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
Лекції	2	1	1	2	1	1	2	10
Практ. заняття	5	5	5	5	5	5	5	35
Поточний контроль (тестування)	5	5	5	5	5	5	5	35
Опитування	2	3	3	3	3	3	3	20
Усього	14	14	14	15	14	14	15	100

Примітка.

T1-T7 – теми змістових модулів.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	
82–89	B	добре	

74–81	C		зараховано
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

*** Особливості нарахування балів студенту за видами навчальної діяльності:**

1) Бали за виконання усіх практичних робіт, передбачених програмою дисципліни, нараховуються виключно після їх захисту. При цьому максимальним балом оцінюється виконання усіх практичних робіт згідно з розкладом занять за умови їх своєчасного захисту.

2) Бали за результатами підсумкового контролю зараховуються студенту лише за умови виконання контрольних заходів (опитування, тестування) з якістю 50 і більше відсотків.

3) Передбачено можливість зарахування результатів навчання, здобутих в умовах неформальної освіти, згідно діючого в університеті положення.

10. Рекомендована література

Базова

1. Електронний репозиторій КрНУ, методичні вказівки кафедри охорони праці, цивільної та промислової безпеки, http://document.kdu.edu.ua/met_kaf.php?kaf=28.

2. Безпека життєдіяльності: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. І. Я. Коцана. – Харків: Фоліо, 2014. – 462 с.

3. Березуцький В. В., Адаменко М. І. Небезпечні виробничі ризики та надійність: навчальний посібник для студентів за напрямком підготовки 6.170202 «Цивільна безпека»/ В. В. Березуцький, М. І. Адаменко – Х.: ФОП Панов А. М., 2016. – 385 с.

4. Метод і засоби контролю та управління якістю повітряного середовища у приміщеннях: монографія / С. В. Сукач, Ю. І. Шульга. – Кременчук: Видавець ПП Щербатих О. В., 2013. – 192 с. : іл. 104. табл. 21. дод. 2. бібліогр. 107, <http://www.kdu.edu.ua/new/annot.php?id=28>

5. Комплексне оцінювання ризиків настання страхових нещасних випадків і травматичних подій з використанням компонентного методу / О. І. Губачов, С. В. Сукач, О. О. Ченчева, Н. Н. Цибульник // Комунальне господарство міст, Науково-

технічний збірник серія: технічні науки та архітектура, 2021, том 4, випуск 164, □ С. 178-190.

6. Моніторинг умов праці. Підручник / Голінько В.І., Чеберячко С.І., Шибка М.В., Яворська О.О. - Д.: Національний гірничий університет, 2014. 236 с.

7. ДСТУ ІЕС/ISO 31010:2013 Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику /Національний стандарт України. – К.: Мінекономрозвитку України, 2015. – 80 с.

8. ДСТУ OHSAS 18001:2010 Система управління гігієною та безпекою праці // ДНАОП. Законодавча база. URL: http://www.dnaop.com/html/34112/doc.OHSAS_18001_2010.

9. Моніторинг умов праці: підручник / В. І. Голінько, С. І. Чеберячко, М. В. Шибка, О. О. Яворська. 2-ге вид. – Дніпропетровськ: Нац. гірн. ун-т, 2014. – 230 с.

10. Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці: навч. посібник / К. Н. Ткачук, А. С. Филипчук, Д. В. Зеркалов [та ін.]. – К.: НТУУ«КПІ», 2014. – 261 с.

11. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України: сайт. URL: <http://www.social.org.ua>.

12. Global Strategy on Occupational Health for All. The Way to Health at Work / World Health Organization. Geneva, 1995. – 560 p.

Додаткова

13. Сукач С. В. Визначення параметрів оптимальної комфортності у робочій зоні приміщення за показниками повітряного середовища / О. І. Запорожець, С. В. Сукач, О. Г. Галаган, Т. Ф. Козловська // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – Кременчук : КрНУ, 2017. – Вип. 1/2017 (102). – С. 17–21.

Інтернет-ресурси:

18. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Інтернет-сторінка. - Режим доступу до електронних документів: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

19. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Система каталогів і картотек. - Режим доступу до електронних документів http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.

20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Каталог книжкових видань : Пошук у електронному каталозі. – Режим доступу до електронних документів: <http://www.nbuv.gov.ua/db/opac.html>

21. Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г. Короленка: Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів: <http://korolenko.kharkov.com/>.

22. Журнал «Промислова безпека». URL: <http://prombezpeka.com/>.
23. Журнал «Охорона праці». URL: <http://ohoronapraciv.kiev.ua/>.
24. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL <http://www.dsns.gov.ua/>.